

Práce není Boží trest

Práce existuje od té doby, co existuje člověk. Byla již před Pádem. "Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil." (Gen 2,15)

26.02.2002

Ale i když k nám práce neodlučitelně patří, je spojena s potížemi. A to nejen v souvislosti s formami brutálního vykořisťování tělesných a lidských zdrojů, rozšířenými v mnoha zemích, ale i se zdánlivě mnohem humánnějším "světem

práce" bohatých společností.
Profesionální práce je ohrožena úsporami, propouštěním, přesuny; pohlcuje člověka natolik, že nezůstává volný prostor pro rodinu a osobní rozvoj; práce znamená pro mnohé stres a přetížení.

Smysl - odpověď na otázku "Proč to všechno?" - se nám vytratil. V praxi se často prosadil pragmatismus, který prostřednictvím teorií managementu pronikl i do všedního dne: To, co legitimizuje práci, je úspěch. Pro nedostatek objektivního měřítka se však v posledku stává úspěchem to, co bývá ostatními považováno za úspěch (peníze, kariéra).

Profesionální práce proto pro nemálo lidí představuje trvalé napětí: buď se jejím prostřednictvím podaří získat moc, nebo se člověk sám stane předmětem manipulace. Na pracovišti proto nezřídka panuje

strach, nebo vládne "workholismus": zbožštění vlastního zaměstnání s fatálními následky v osobním a rodinném životě. Je tedy třeba "humánní ekologie práce". Křesťanství mělo v této oblasti vždy velké učitele.

Jedním z nich je blahoslavený Josemaría Escrivá - narozený před sto lety, 9. ledna 1902 -, jenž v roce 1928 založil Opus Dei. Oproti církevně-politickým klišé, na které lze někdy narazit, ho lze označit za jednoho z nejvlivnějších moderních mistrů spirituality práce. Nejen že novým způsobem znovu objevil, že každý člověk může na svém místě a ve svém ještě tak "tuctovém" zaměstnání spolupracovat na stvořitelském a vykupitelském díle, což mnozí dlouhou dobu považovali za výsadu kléru. Viděl také jasně, že práce není Božím trestem.

Escrivá nám prostřednictvím svých textů pomáhá znovu nabýt "jednotu života", jejíž ztráta je často příčinou popsané nevole. "Hodina studia je pro moderního apoštola hodinou modlitby," čteme v jeho hlavním díle "Cesta" (335). Ale práce člověka nesmí "sežrat". Dnes jde o to, práci humanizovat. To se ovšem podaří jen tehdy, když se v ní počítá s Bohem a konečnými cíli člověka.

Pokud by smysl práce spočíval v "úspěchu", v pouhé seberealizaci, pak by ve své podstatě postrádala smysl. Proto Escrivá po celý svůj život přikládal význam právě profesím založeným na službě (ošetřovatelství, domácí a sociální práce atd.). Nebo jak to jednou formuloval německý publicista Hans Thomas: "Křesťan pracuje nejprve proto, aby sloužil. Pak také proto, aby vydělával. To druhé vytváří ekonomickou hodnotu, to první lidskou důstojnost práce."

Humanizace práce je tedy následek, a nikoli předpoklad jejího posvěcení. Ale může být dnes ještě člověk svatý? Ačkoli by vlastně každý přesvědčený křesťan měl dát na tuto otázku kladnou odpověď, Escrivá možná více než jiní provokuje odvážnou konkretizací: dokonce uprostřed ulice, v monotónnosti všedního dne a právě v pracovním prostředí může každý vždy a všude tento cíl sledovat.

Mnohé ještě zbývá objevit a uskutečnit. Nebo slovy Escrivy: "Neměj maloměšťácké názory - rozšiřuj své srdce, až se stane všeobecným, katolickým! Nepoletuj jako slepice, když se můžeš vznést do výše jako orel" (Cesta, 7).

Die Presse, Vídeň, 9.1.2002

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/prace-
neni-bozi-trest/](https://opusdei.org/cs-cz/article/prace-
neni-bozi-trest/) (18.03.2026)